

Ročník XXIII

říjen 2023 | číslo 2

CHALOUPKA

ČASOPIS PRO OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

nové chytré
mobilní telefony
pro nevidomé

dlouhá cesta
k novému
Domu služeb
pro nevidomé
Josefa Chaloupky

terapeutická
dílna HapAteliér
nový tým

TyfloCentrum Brno, o. p. s.

Chaloupka

časopis pro osoby se zrakovým postižením

ročník XXIII, číslo 2
vydáno v říjnu 2023

Vydává

TyfloCentrum Brno, o.p.s.
Chaloupkova 3131/7
612 00 Brno - Královo Pole

Kontakt

chaloupka@tyflocentrumbrno.cz
515 919 770

*Od roku 2005 vydáváno za finanční podpory
Úřadu městské části Královo Pole. Děkujeme!*

Obsah čísla

5 let od podpisu smlouvy na stavbu	5
Není doprovázení jako doprovázení	8
Nové chytré mobilní telefony pro nevidomé	11
Vliv světelných podmínek na kvalitu vidění	13
Vernisáž obrázků v kavárně KOFI-KOFI	17
Procvičování mozkových závitů nás baví	18
Terapeutická dílna HapAteliér – nový tým	20
Chráněná dílna HapAteliér	22
CESTUJEME PO BRNĚ	23
Nová pobočka České pošty v OC Letmo	23
Nové signální pásy na zastávce Zelný trh	24
Rekonstrukce před Hlavním nádražím	24
S CHALOUPKOU V KUCHYNI	26
Vaření v TyfloCentru – kuchyňský robot	26
UŽITEČNÉ KONTAKTY	28

Milé čtenářky a milí čtenáři,

dostává se k vám další číslo naší Chaloupky, které vychází již 23 let. Po nezvykle teplém a dlouhém létě tu máme zase podzim, poslední měsíce roku 2023 a už vyhlížíme rok 2024. Všichni každý rok doufáme, že ten rok následující bude lepší než ten právě končící.

Neprožíváme zrovna jednoduchá léta, po pandemii covidu přišlo obtížné období válečného konfliktu na Ukrajině, který se nás velmi dotýká. Hostíme u nás mnoho Ukrajinců, kteří před válkou utekli ze svých domovů, a něco to stojí. V důsledku války je tu energetická krize a vše se razantně zdražuje. Pociťujeme to snad všichni. V této době tedy více než kdy jindy vzpomínám na poválečnou generaci našich babiček a dědečků, kteří také žili v nelehké době. Vzpomínám na jejich vyprávění, jak se jim žilo, jak každou korunu mnohokrát obraceli, jak těžko se šetřilo, než si něco koupili. Přesto se měli rádi, zakládali rodiny, vychovávali děti a těšili se z vnoučat, věnovali se svým zálibám.

Nic jiného nezbyvá ani nám nejen doma, ale především v práci. Jsme tu pro vás, abychom vám zpříjemnili všední dny, abyste si dokázali poradit v každé životní situaci. Máme za sebou téměř rok, kdy jsme poskytované služby sloučili. Na jedné straně jsem zdůrazňovala: „*naši klienti nesmí o žádnou z našich služeb přijít a musí se jich to dotknout minimálně*“, na straně druhé bylo jasné, že pro naše sociální pracovníky půjde o změnu stylu práce, kdy nejsou omezeni jen úzkým okruhem nabízené pomoci. Mám radost, že se to daří.

Všem bych před koncem roku 2023 ráda popřála hlavně zdraví a pohodu. Každý pro to můžeme něco udělat. Úsměvem, pozitivním přístupem k životu, respektem k tomu, co nemůžeme hned změnit.

Hana Bubeníčková

5 let od podpisu smlouvy na stavbu

Před pěti lety, dne 4. října, byla podepsána smlouva s dodavatelem na stavbu našeho nového Domu služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky. Před dvěma lety jsme nový dům slavnostně otevřeli.

Připomeňme si dlouhou cestu k úspěchu:

2002: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, tehdejší vlastník původního domu na Chaloupkově ulici č. 7, si uvědomuje špatný technický stav domu, který v roce 1990 do svého majetku převzala předchůdkyně SONS, Česká unie nevidomých a slabozrakých. Prezident SONS, PhDr. Milan Pešák pozval architekta k prohlídce domu a doporučení bylo jasné: rekonstrukce by byla nákladná, dům zbořte a postavte nový.

2003: Vzniká první projektová vize Krajského střediska služeb SONS.

2005: Pozemek i staříčkový dům SONS darovala naší společnosti. Měli jsme tu sídlo a mnohem lepší předpoklady prosadit stavbu nového domu.

2007: Projekt Krajského střediska služeb SONS přepracován na Dům služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky.

2008: První žádost o financování projektu stavby, kterou podáváme, není podpořena.

2009: Brněnské pracoviště Tyfloservisu se odstěhovalo.

2011: Dům musel být pro havarijní stav uzavřen, i s brněnskými odbočkami SONS se stěhujeme do „dočasného“ působiště na Chaloupkovu 3.

2013: Druhá žádost o financování projektu stavby opět není podpořena.

- 2015:** Prostory opuštěného domu jsou propůjčeny studentskému spolku Divadelní jelita, který zde realizoval svůj „site specific“ autorský projekt **POSLEDNÍ MELODIE ZE ZAPOMENUTÉHO DOMU JOSEFA CHALOUPKY**.
- 2016:** Poslední reprízy studentského divadelního představení v netradičním prostoru.
- 2017:** Třetí žádost o financování projektu stavby, projekt je přijat k financování.
- 2018:** Loučíme se se starou Chaloupkou, bylo vydáno stavební povolení, proběhlo výběrové řízení na dodavatele stavby, a do konce roku došlo k demolici objektu.
- 2019:** Zahájení a realizace stavby.
- 2020:** Dokončení stavby, kolaudace, stěhování do nového domu.

Pár čísel:

Stavební firma měla celkem 590 dní na to, aby stavbu realizoval, to je rok a necelých 8 měsíců.

Uhradili jsme celkem 85 faktur za více než 48 milionů Kč, přímo stavební firmě bylo vyplaceno téměř 45,8 milionů Kč. Dotace z integrovaného regionálního operačního programu činila necelých 38 milionů, státní rozpočet se podílel částkou téměř 4,8 milionů korun.

"Trn z paty" nám v oblasti financování vytrhli Statutární město Brno s dotací 4 miliony Kč a Jihomoravský kraj s dotací 2 miliony Kč, což pomohlo uhradit náklady, které se již do projektu nevešly, a jen těžko bychom měli dostatek prostředků k dofinancování. Dům bylo nutné také vybavit potřebným nábytkem a zařízením. Štědrý dar ve výši 1 milionu Kč jsme dostali také od Nadačního fondu Mathilda.

Na průběžné financování stavby jsme si museli vzít úvěr ve výši přes 43 milionů korun. Úroky z úvěru jsme minimalizovali urychleným splácením úvěru z částí dotace, které přicházely po ukončení jednotlivých etap projektu.

Pro laika může být překvapivé, co vše tvoří cenu takového domu. Kromě materiálu a stavebních prací také stavební a autorský dozor, studie proveditelnosti, dokumentace ke stavebnímu povolení, dokumentace k provedení stavby i výběrové řízení na dodavatele stavby.

Slavnostního otevření domu se dne 16. září 2021 účastnila celá řada významných hostů, průběh máme v archivu našich aktivit zdokumentován:

www.centrumpronevidome.cz/aktuality/slavnostne-jsme-otevrel-dum-sluzeb-pro-nevidome-josefa-chaloupky

Úspěšný projekt se rozhodlo prezentovat i Ministerstvo pro místní rozvoj reportáží o projektu v Deníku:

www.denik.cz/cesko-a-eu/mmr-brno-dum-sluzeb-pro-nevidome-josefa-chaloupky.html

Dobré dílo se podařilo. Děkuji všem, kteří pomohli.

Hana Bubeníčková

Okamžik podpisu smlouvy byl zaznamenán.

Není doprovázení jako doprovázení

K základním službám nejen pro nevidomé patří pomoc při vyřizování si běžných záležitostí, ke kterým se člověk potřebuje dostat na konkrétní místo a je celá řada lidí se zdravotním postižením, pro které je potřeba „dostat se na konkrétní místo“ skutečně problémem. Mohou to být nejen lidé zrakově postižení, ale také lidé s pohybovými problémy. Jak už jsme psali, slouží k tomu řada služeb.

V popisu mají doprovázení jako základní činnost mnohé sociální služby, např. osobní asistence, pečovatelská služba, průvodcovské a předčitatelské služby, také podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, chráněné bydlení, i sociální rehabilitace.

Např. terénní pečovatelská služba je služba, kdy k vám do domácnosti dochází pečovatelka, která provádí úkony, jako je polohování, podávání stravy, pomoc při osobní hygieně, pomoc s nákupem, pomoc s péčí o hygienu, pomoc s domácností.

Pomoc s nákupem asi spíše znamená, že nákup pečovatelka klientovi přinese na základě sestaveného seznamu věcí, které klient potřebuje. Výběr zboží tak provádí sama pečovatelka, nikoliv klient, a je otázkou, jak postupuje, pokud není žádané zboží k dispozici. Při sestavování seznamu požadovaných věcí zřejmě musí být pokyn, zda pečovatelka má přinést podobné zboží nebo raději nic. U klientů, kteří se těžko pohybují, je to snad i pochopitelné, nicméně u nevidomých je spíše žádoucí, aby pohyb s doprovodem měli a mohli si sami rozhodnout o výběru zboží na místě.

Pečovatelská služba má v popisu povinných činností zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Je tedy otázkou, zda doprovod na nákup a pomoc s výběrem zboží pečovatelské služby skutečně zajistí.

Proto je dobře, že existují i jiné služby, které danou pomoc také zajišťují, např. průvodcovské a předčitatelské služby nebo sociální rehabilitace.

Průvodcovská a předčitatelská služba jako služba sociální péče je poskytována za úplatu, doprovázení v rámci sociální rehabilitace je bezplatné. Ale to není a neměl by být jediný rozdíl.

Služby sociální péče mají pomáhat potřebným osobám zvládat potřebné úkony každodenního života, zatímco služby sociální prevence mají zjednodušeně řečeno napomoci k tomu, aby klient v budoucnu ke zvládnutí potřebného úkonu potřebovat méně pomoci nebo jej časem zvládal sám nebo efektivněji. Služby sociální prevence předpokládají určitou progresi v samostatnosti a soběstačnosti klientů.

Při slučování námi poskytovaných služeb bylo tedy jasné, že naše původní průvodcovská a předčitatelská služba přejde pod sociální rehabilitaci se svou součástí, kterou jsme vždy považovali za důležitou. Tou je rozvoj dovedností, které při vyřizování osobních záležitostí každý potřebujeme. Vědět, co potřebujeme k vyřízení záležitosti, být na to připraveni, vést správně komunikaci a v případě potřeby se umět dotázat a rozhodnout.

Sociální pracovnice tedy jen nedoprovází klienta na cílové místo, ale pomáhá klientovi se připravit, předem probrat, co klient bude potřebovat a na co se má při jednání připravit. Naši průvodcovskou a předčitatelskou službu jsme v minulosti nazývali službou asistenční, protože skutečně zahrnovala pomoc, která rozvíjela schopnosti klienta, nebyla tak úplně typickou službou sociální péče.

Zařazení naší asistenční služby pod sociální rehabilitaci bylo tedy velmi snadným krokem a mohli jsme propojit doprovázení i s dalšími nabízenými službami sociální rehabilitace. Například při doprovázení na nákupy je klientovi nabízen nácvik orientace na trhu širokého sortimentu výrobků. Orientovat se v široké nabídce výrobků je často s těžkým zrakovým postižením značně ztíženo.

Zásadní otázku, kterou jsme před rokem řešili. Co s registrovanou průvodcovskou službou, která již není podporována z finančních příspěvků kraje a měst? Zrušit nebo ji zachovat pro klienty, kteří nemusí nebo nepotřebují využívat rozsáhlou pomoc sociální rehabilitace, ale občas mohou potřebovat z důvodu zrakového postižení doprovod? Volba tedy byla jasná.

Hana Bubeníčková

Nové chytré mobilní telefony pro nevidomé

Během letošních prázdnin byly do Oddělení technické rehabilitace zakoupeny dva nové mobilní telefony pro potřeby poradenství při výběru kompenzačních pomůcek a testování přístupnosti aplikací pro iOS a OS Android.

Jedná se o moderní a výkonná zařízení. Jedním je iPhone 14, který je významným kandidátem při využití jako elektronická kompenzační pomůcka pro většinu klientů, kteří od své pomůcky očekávají nadstandardní funkce, jako je využití navigace při svých cestách, správa bankovníctví nebo nákupy v různých e-shopech.

Obdobné možnosti nabízí i druhý přístroj Samsung S23, který pracuje na platformě OS Android.

Oba přístroje je možné si po domluvě s našimi lektory vyzkoušet a seznámit se s funkcemi, které nabízejí dříve, než se pro některý typ takové pomůcky rozhodnete. Lze si vyzkoušet nejen základní gesta pro ovládání správy volání a SMS a kontaktů, ale i orientaci ve složitějších aplikacích, např. při objednání taxi, koupi jízdenky nebo nákupu na Rohlíku.

Vyzkoušet si také můžete aplikace šité přímo na míru nevidomým, které umožňují asistenci na dálku nebo popis nejrůznějších předmětů včetně domácích spotřebičů pomocí umělé inteligence AI.

Díky těmto telefonům se naši lektoři také podílí na testování přístupnosti vybraných aplikací, u kterých se jejich vývojáři snaží dodržovat zásady, které umožňují těžce zrakově postiženým uživatelům jejich produkty využívat pomocí asistivních technologií typu odečítače.

Pro doplnění ještě uvádíme, že v Oddělení technické rehabilitace je k dispozici i moderní tlačítkový telefon BlindShell 2, jenž je vhodný pro ty zrakově postižené uživatele, kterým dotykové telefony nevyhovují. Tento telefon je velmi dobře vybaven, obsahuje téměř stovku různých aplikací včetně her, které jsou upraveny na míru nevidomým uživatelům a jejich obsluha je velmi jednoduchá a intuitivní i pro nenáročné zájemce.

V poslední době byl tento telefon doplněn i o tzv. „pípák“, čip, který pomocí aplikace usnadňuje vyhledávání označených předmětů, např. klíčů nebo zavazadel. Máte-li zájem se dozvědět více, neváhejte pracovníky technické rehabilitace kontaktovat!

Jan Pokorný

Vliv světelných podmínek na kvalitu vidění

Rozeberme si pár situací, kdy se může náhle zhoršit možnost orientace někoho, kdo má problém se zrakem. Takové situace mohou přijít náhle, a tak mohou překvapit nejen samotného zrakově postiženého, ale i jeho okolí či doprovod.

Orientace, pohyb a mobilita

Lidé, kteří mají vážné potíže se zrakem, využívají k prostorové orientaci a samostatnému pohybu bílé hole, vodícího psa či průvodce. Zvládnutí samostatného pohybu je jedním z kroků na cestě k soběstačnosti a samostatnosti zrakově postižených. S tímto od roku 1991 pomáhá projekt Tyfloservis, o.p.s..

Bílá hůl má mj. funkci orientační, pomáhá tak právě v orientaci, mobilitě a samostatnému pohybu. Úspěšnost zvládnutí prostorové orientace a samostatného pohybu v praxi významně ovlivňuje psychický rozvoj zrakově znevýhodněného člověka. Absence znalosti prostorové orientace pak může být problémem v oblasti sociálních kontaktů, sebereflexe a samostatnosti.

Při pohybu osob se zrakovým postižením hovoříme tedy o pojmech, jako je orientace, pohyb a mobilita. Orientací rozumíme znalost toho, kde se člověk nachází, kam jde a jak se do cíle dostane. Osoby se zrakovým postižením využívají ke své orientaci jiné možnosti nežli zrak, a to své ostatní smysly či např. paměť, aby určili vztah objektů v daném prostředí. Pohyb je pak schopnost hybnosti v prostoru, a to bezpečně a účinně. Díky mobilitě se pak můžeme přesouvat z místa na místo.

Zrakově postižení se orientují pomocí vodících linií, což jsou prvky, které usnadňují pohyb lidem s tímto postižením. Linie jsou přirozené, tj. stěnou budovy či oplocením. Umělá vodící linie pak nahrazuje tu přirozenou, je např. tvořena reliéfní dlažbou.

Zhoršení světelných podmínek

I zdravému oku chvílku trvá, než se přizpůsobí změně světelných podmínek. Když je pak oko nějak oslabeno v případě, že má-li člověk nějakou zrakovou vadu, pak tato adaptace trvá déle či vůbec nemusí nastat. Přejde-li tedy zrakově postižený z jasného osvětleného prostředí do temnějšího tmavého prostoru, pak může být dezorientovaný a nejistý ve svém pohybu. Může být náhle oslepen a trvá mu nějaký čas, než se na změnu stavu prostředí adaptuje. Není také vyloučeno, že při takové změně bude potřebovat asistenci – pomoc vidícího.

Problém může být například jasné počasí, když už je slunce nízko nad obzorem, zapadá, stíny objektů se prodlužují, a tak vrhají dlouhé tmavé obrazce na zem. A tak zrakově postižený nerozliší, co je stín, co hmotný předmět či živý člověk. Zapadající slunce může oslňovat, bez tmavých brýlí nemůže zrakově postižený být, sluneční svit může až bolet. Přes zabarvené brýle však ale již nejsou takové zrakové schopnosti, kterých by bylo potřeba k orientaci využít.

Podobný problém může pociťovat většina zrakově znevýhodněných např. v lese, kde se střídá stín a sluneční svit, svítící slunce prosvítuje mezi stromy, které hází pouze dlouhé stíny, což je velmi nepříjemné na vnímání a rozlišování toho, co je místo, kam nedopadá světlo a co jsou fyzické stromy. Při delším pobytu v lese může být tento stav vyčerpávající, jelikož se člověk musí neustále soustředit na zpracování informací.

Světlo a tma

Nekomfortní světelné podmínky však mohou nastat nejen v exteriéru, ale týká se to i prostor vnitřních. Někomu vadí přílišné umělé světlo, které ho může oslňovat. Další ke svému pohodlí potřebuje světla dostatek. I záliba v množství světla může být odvislá od toho, zda daný člověk preferuje světlo teplé či studené. Teplota světla je od spektra přes červenou, žlutou až po bílou a modrou. Teplotu světla pak značíme v kelvinech. Čím více kelvinů barva má, tím je studenější. Červené, ale i modré světlo najdeme v přírodních zdrojích (západ slunce, obloha), ale zrovna tak i v různých elektronických zařízeních a přístrojích v domácnosti, zkrátka zdroje umělé.

Počasí

Samozřejmě i nešvary počasí mohou být kontraindikací k samostatnému pohybu těžce zrakově postižených. Orientaci tedy stěžuje jak déšť, tak např. i sníh. Déšť znemožňuje řádně vyhodnotit vjemy sluchem, protože díky padajícímu dešti je vše zkreslené a nejasné. Je pak možné, že nebude dobře slyšet přijíždějící vůz či že špatně odhadneme jeho vzdálenost.

Sníh pak zakryje veškeré orientační linie a body, člověk jdoucí s holí či holí a vodicím psem pak na své trase ztrácí záchytné body, díky kterým se orientuje. I vítr znemožňuje soustředit se na informace přijímané sluchem, je pak třeba vyčkat, než vítr trochu poleví, abychom mohli určit, zda je přecházení bezpečné, zda nejede nějaký automobil, i když za silného větru je toto velmi těžké sluchem určit.

Zrovna tak je komplikací přechod z denního světla na tmu. Přechod mezi dnem a nocí může působit v orientaci velké potíže. Někteří zrakově postižení chodí vcelku jistě za denního světla, avšak pohybu za tmy se obávají a vyhýbají se mu.

Je tedy patrné, že různé situace mohou ovlivnit zrakové schopnosti.

Zdroj:

<https://www.blindicka.com/2022/09/zhorseni-orientace-zrakove-postizeneho.html>

Vernisáž obrázků v kavárně KOFI-KOFI

Kdyby nám někdo před pár lety řekl, že s kavárnou Kofi-Kofi Znojmo navážeme úžasnou spolupráci, nevěřili bychom mu, ale je tomu tak! Máme svou, dovolím si říci, rodinnou kavárnu, kde nás vždy s úsměvem na tváři a otevřenou náručí vítají.

Již poněkolkáté jsme s klienty kavárnu navštívily a vychutnali si velmi vynikající kávu a zákusky. K tomu jsme si s p. Fojtíkem domluvili termín vernisáže a následující dny jsme se s klienty pustily do malování.

Pod rukama klientů se zrodily nádherné originální obrázky, které již v tuto chvíli dělají radost široké veřejnosti v kavárně. Za pracoviště Znojmo bych chtěla z celého srdce poděkovat p. Fojtíkovi a personálu, že se vždy o naše klienty krásně starají.

A když budete mít cestu právě do Znojma, zastávka v tomto laskavém prostředí bude zajisté dobrou volbou.

Jitka Stračíková

Procvičování mozkových závitů nás baví

Jako každý měsíc se i v listopadu v našem TyfloCentru konají paměťolamy. Jsou to dvě hodiny plné her, kvízů, ale hlavně dobré nálady a velké legrace.

Ta začíná už na začátku paměťolamů, kdy se rozmlouváme pomocí několika jazykolamů. Ono, když má člověk pětkrát za sebou říct „splaskla piksla z plexiskla, z plexiskla splaskla piksla,“ to se prostě nedá nezačít se smát. Někdy si po jazykolamech společně zkusíme pár cviků z obličejové jógy, abychom protáhli mimické svaly a nastartovali se na další aktivity nebo máme v zásobě i několik cviků pro lepší koncentraci.

No a pak už to jde jako na drátkách. Hrajeme různé slovní hry, nejoblíbenější je slovní fotbal, ale to je zároveň jedna z her nejlehčích, zkusíme různé hrátky s písmenky, anebo skryvačky, které si často pro ostatní připraví někdo z klientů.

Abychom pořádně protáhli mozkové závity, máme připraveno mnoho zajímavých kvízů a otázek, hledáme třeba křestní jména známých herců, cestujeme po městech v Česku a nejednou se podíváme i do světa a hádáme třeba, co má společného víno, olivy a metaxa. Není to ale žádná soutěž, protože jak říkají pedagogové, chyba je náš kamarád a ne strašák.

A protože už sám název napovídá, že se v našich paměťolamech procvičuje především paměť, hrajeme si třeba i na restauraci. Každý si objedná u číšníka předkrm, hlavní jídlo, dezert a nápoj a leckdy je to pěkná fuška si vzpomenout, co si kdo z hostů objednal. Ještě kdyby nám tak ta objednaná jídla někdo opravdu uvařil.

Abychom si na konci paměťolamů trochu odpočinuli, zahrajeme si třeba už ten zmiňovaný slovní fotbal.

Kdo si chce potrénovat mozkové závity, ale hlavně se dobře pobavit, je u nás vítaný. Paměťolamy se konají jednou za čtrnáct dní střídavě v úterky a čtvrtky.

Šárka Morávková

Terapeutická dílna HapAteliér – nový tým

Terapeutická dílna poskytuje služby lidem se zrakovým postižením při získávání, obnovení a udržení pracovních návyků a dovedností. Dílna pomáhá naší cílové skupině v Jihomoravském kraji již více než 16 let. Od roku 2021 sídlíme v Brně-Králově Poli, na ulici Chaloupkova 7, v přízemí nového Domu služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky. Služba je poskytována bez úhrady.

V terapeutické dílně pracujeme s různými materiály, např. keramika, drát, textil, korálky, papír. Vyrábíme keramické hrnky, drátěné misky a dekorace, pleteme a háčkujeme, vyrábíme ozdoby z korálků aj. Pořádáme každý měsíc „tematické dílny“, v září jsme tvořili textilní taburety, v říjnu misky z drátu (v listopadu a v prosinci budou tématem vánoční ozdoby a dekorace a už se těšíme).

V září 2023 se v terapeutické dílně sjednotil tým nových pracovníků, kterými jsou: Helena Křížová, Zuzana Vašinová, Irena Iškievová a Miriam Kohoutová. Tým zastřešuje i nadále Petr Sýkora, vedoucí Dílny HapAteliér. Dovolte, abychom se Vám krátce představily:

Helena Křížová – v brněnském TyfloCentu pracuji od poloviny července 2023. Měla jsem přání, aby moje práce byla současně mým koníčkem. Mé přání se mi v terapeutické dílně splnilo. Na dílně mohu realizovat svou tvůrčí činnost.

Stále mě napadají nové podněty pro práci s lidmi se zrakovým postižením. Každý výrobek je přizpůsoben svou náročností konkrétnímu klientovi „na míru“.

Máme skvělý tým pracovníků i klientů. Ve svém volném čase jsem s mojí rodinou, mám tři dospělé děti, mám ráda

přírodu, četbu, dobrou kávu, je mi dobře s lidmi, kteří se umějí smát.

Zuzana Vašinová – v terapeutické dílně pracuji třetím rokem. Nastoupila jsem jako absolventka VOŠ v oboru sociálně právní činnost. Ve volném čase jsem se věnovala výtvarné práci a různým rukodělným činnostem, například se jednalo o práci se dřevem, drátem, dále malba na textil nebo keramika. Tyto techniky a další, které jsem si v průběhu práce osvojila, se spolu s kolegyněmi snažíme předávat a učit vhodnou formou klienty. Což může být někdy výzva, ale také možnost vnímat výtvarné techniky jinak a zároveň se lépe vcítit do situace a potřeb klientů.

Irena Iškievová – v terapeutické dílně pracuji od srpna 2023. Pokud dílnu navštívíte, ráda Vám pomohu s výtvarnými a rukodělnými činnostmi, protože jsem studovala výtvarné umění. Zároveň se věnuji propojení výtvarných aktivit s hudbou, využití ekologických a přírodních materiálů v umění a kultuře.

Miriam Kohoutová – mám zkušenosti s prací na úřadě jako sociální pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí a z Diakonie. Mám ráda rukodělné činnosti jako háčkování a šití na šicím stroji. V TyfloCentru pracuji od 1. září 2023 jako sociální pracovnice v terapeutické dílně. Těším se na setkání s Vámi!

Helena Křížová, Michal Ptáček

Chráněná dílna HapAteliér

Také Chráněná dílna má novou paní mistrovou, paní Terezu Vikovou. I s novou paní mistrovou se mění i její sortiment. Keramika je stále hlavní doménou, ale mimoto, začaly díky nové pracovníci dílny Janě Müllerové vznikat i textilní výrobky jako jsou plátěné tašky přes rameno, jednoduché batůžky, které lze použít i jako vaky, ledvinky z koženky, dárkové pytlíčky a chystáme i další výrobky.

Dalším výrobkem, který si rychle získal oblibu, jsou vonné vosky do skříně ve tvaru srdce, kolečka a s blížícím se časem Vánoc, přibude i tvar stromečku. Vosky máme v nabídce v několika vůních, a když se zastavíte do prodejny, můžete si je sami ovonět.

Protože vánoční objednávky už teď do velké míry zaplnily náš pracovní kalendář, ladíme se v dílně už na vánoční notu. A tak pokud s námi chcete držet krok a přemýšlet o vánočních dárcích již nyní, zastavte se za námi do obchůdku, kde se vám ráda bude věnovat naše ochotná pracovníce v prodejně, paní Alena Šidlíková.

Tereza Viková

Nová pobočka České pošty v OC Letmo

V pondělí 15. května 2023 byla zrušena pobočka České pošty u Hlavního nádraží. Přestěhovala se do obchodního centra Letmo. Zabírá tam prakticky celé čtvrté poschodí.

Pobočka je vybavena lístkovým vyvolávacím systémem, který však našinec nijak nevyužije. Pro vyřizování požadavků nevidomých zákazníků této pošty je určena přepážka číslo 1.

Dostanete se k ní tak, že po vyjetí do čtvrtého patra po eskalátorech zabočíte vlevo a podél zábradlí po levé ruce půjdete až do místa, kde na zábradlí naváže pevná boční strana eskalátoru. Tam se otočíte vpravo a před vámi je automaticky otevíraný vstup do pobočky. Nad ním je umístěný hlasový majáček. Za dveřmi jděte cca 8 metrů v přímém směru až ke zdi místnosti. Otočte se o 90 stupňů vpravo. Přibližně 2 metry před vámi je přepážka číslo 1, kde s vámi vyřídí všechny vaše pohledávky. Umělá vodící linie zde bohužel zatím doinstalovaná není.

Při odchodu z pošty se pak vraťte až k boční stěně eskalátoru před vstupem do pobočky. Zde můžete jít směrem vlevo podél zábradlí po pravé ruce k eskalátoru jedoucímu dolů, nebo zabočit vpravo a v přímém směru přijdete, přibližně po osmi metrech k výtahu, který lze také použít.

O patro výš je pak ještě Czech POINT České pošty, kde je možné vyříditi záležitosti ohledně datových schránek, ověření podpisu apod. Vstup do této pobočky je přímo proti výstupu z eskalátorů.

Josef Konečný

Nové signální pásy na zastávce Zelný trh

V rámci předláždění Masarykovy ulice byly na tramvajových zastávkách Zelný trh v obou směrech vybudovány nové signální pásy, které signalizují označníky zastávek. Přivedou vás od zdi okolních budov k varovnému pásu nainstalovanému v bezpečné vzdálenosti podél kolejí. Při čekání na tramvaj na této zastávce čekejte vždy před tímto varovným pásem. Nikdy jej nepřekračujte před příjezdem tramvaje.

Josef Konečný

Rekonstrukce před Hlavním nádražím

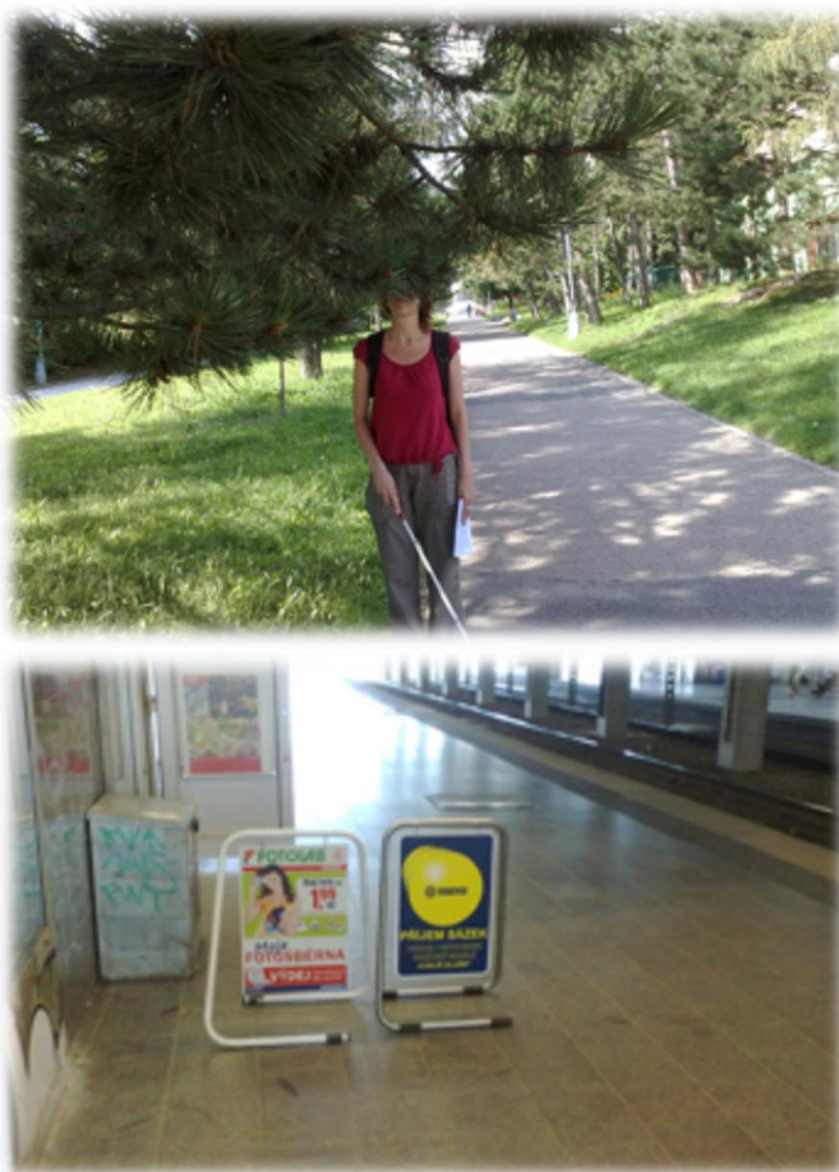
Začátkem prázdnin byla dokončena rekonstrukce prostoru před Hlavním vlakovým nádražím. Chodníky na obou stranách jsou předlážděny a bylo odstraněno zábradlí na prvním nástupišti. Tím vznikla na straně OC Letmo poměrně široká pěší zóna, kterou však zcela nevidomé osoby moc nevyužijí. V prostoru jsou umístěny stromy a lavičky, takže pro bezpečný pohyb je lepší stále využívat přirozené vodící linie podél zdí okolních domů.

Vozovku na straně u OC Letmo by měli nově využívat pouze cyklisté, vozy dopravní obsluhy a veřejné hromadné dopravy.

Na straně hlavního nádraží pak zůstal zachovaný průjezd vozidel směrem k nádraží u Grandu, včetně dálkových autobusů. Původní vozovka je rozdělena na dva jízdni pruhy, mezi nimiž je chráněný ostrůvek vybavený reliéfními prvky – signální pás pro udržení směru chůze a varovné pásy pro vyznačení začátku a konce chráněného ostrůvku.

Zábradlí na třetím tramvajovém ostrůvku zůstalo zachované, ale jeho část u východu z budovy vlakového nádraží byla odstraněna a vzniklo zde místo pro přecházení. Po vyjití z příjezdové haly vlakového nádraží jej najdete asi 5 metrů vpravo. Navazuje na prostor pro parkování kol a je vyznačeno signálním pásem. Není to však značený přechod, proto dávejte pozor na auta jezdící zde jenom zleva. Na ostrůvek přejdete přibližně v úrovni druhých dveří stojící tramvaje.

Josef Konečný

ukázky bariér pro nevidomé

S CHALOUPKOU V KUCHYNI

Vaření v TyfloCentru – kuchyňský robot

Naše cvičná kuchyň v TyfloCentru rozšířila své portfolio o některé elektrospotřebiče. Jako první spotřebič, který Vám představíme, je kuchyňský robot.

Tento přístroj je naprosto nepostradatelný pomocník v moderní kuchyni. Ušetří Vám nejen čas, ale i svaly. Už je pryč doba, kdy hospodyňka držela v ruce ruční šlehač a vyšlehávala potřebné ingredience do určité konzistence. Bolela ruka a toho času stráveného u misky.

Do kuchyňského robotu dáte potřebné ingredience, zapnete a přístroj již zpracuje potřebné ingredience sám.

Představíme si, co všechno lze vytvořit s kuchyňským robotem.

Mezi jeho základní funkce patří například míchání, strouhání, hnětení nebo šlehání. Přístroj má ve výbavě několik nastavení, díky kterým můžete rozmixovat zeleninu, nadrtit led, namlít maso a jiné další.

Základní modely musí mít 3 specifické metly.

První metla je složená z drátků v buclatém tvaru a říká se jí balonová metla. Je určena na šlehání žloutků, bílků, šlehačky, vařené polevy, majonézy a hladkých omáček.

Druhý je hnětací hák, který má tvar lehce zakroucené tyče nebo spirály. Používá se k míchání a hnětení kynutého těsta.

Jako třetí je plochý šlehač, který se používá na směsi na litá a dortová těsta, koláčové korpusy, cukroví, polevy.

Kuchyňský robot ušetří čas strávený v kuchyni a především se Vám díky němu podaří vytvořit z potřebných ingrediencí takovou strukturu těsta ve vysoké kvalitě a určité konzistenci. Pečení bude radost.

Jednoduchý recept na použití kuchyňského robota.

Kokosky

- **200 g cukru krupice**
- **200 g strouhaného kokosu**
- **4 ks vaječných bílků**

Postup:

Z bílků ušleháme pevný sníh, do něj zašleháme cukr, po vyšlehání jen lehce vmícháme kokos. Plech vymažeme olejem a pomocí lžičky tvoříme z těsta kokosky. Pečeme je v mírně předehřáté troubě. Až jdou lehce sundat z plechu, tak poznáme, že je máme upečené.

Eva Hrubanová

UŽITEČNÉ KONTAKTY

TyfloCentrum Brno, o. p. s., Chaloupkova 7, Brno

Den pro neobjednané klienty v Brně: čtvrtek 13-17 hod.

Vedení společnosti **515 919 770**

e-mail: vedeni@centrumpronevidome.cz

RNDr. Hana Bubeníčková – ředitelka **774 715 100**

Mgr. Petr Sýkora, Ph.D., zástupce ředitelky **774 715 099**

Bc. Kateřina Pokorná – vedoucí sekretariátu **774 715 102**

Jana Novotná – asistentka **774 715 092**

Mgr. Michal Ptáček – propagace a PR **515 919 664**

Centrum sociální rehabilitace

e-mail: rehabilitace@centrumpronevidome.cz

Mgr. Lukáš Musil - vedoucí **515 919 671, 774 715 095**

pracoviště Brno

Chaloupkova 3131/7, 612 00 Brno

Poradna (čtvrtek 13 – 17 hod.) **515 919 767**

Oddělení nácviku specifických dovedností **515 919 667**

Mgr. Martina Baláková **601 303 368**

Mgr. Jana Bočková **601 303 369**

Bc. Eva Hrubanová **774 715 089**

Tereza Rejtharová, DiS. **515 919 667**

Oddělení technické rehabilitace

Bc. Martin Baláž **515 919 669, 774 715 105**

Petr Kusák **515 919 668, 774 715 103**

Ing. Jan Pokorný **515 919 665, 774 715 104**

Oddělení asistenčních služeb **515 919 670**

Mgr. Eva Hlaváčková, DiS. **774 715 088**

Mgr. Nina Novaková **601 303 370**

Martina Čapková **601 303 371**

Mgr. Jana Gajdošová **774 715 094**

Oddělení aktivizačních a poradenských služeb

	515 919 672
Bc. Šárka Morávková	774 715 091
Mgr. Milena Šilhánová	774 715 098
Bc. Klára Volfová	774 715 108
Anežka Zubíčková, DiS.	774 715 097
Poradna pro odstraňování architektonických bariér	
Josef Konečný	774 715 110
e-mail: bariery@tyflocentrumbrno.cz	

pracoviště Břeclav

Národních hrdinů 12/1, 690 02 Břeclav	
Poradna (středa 13 – 16:30 hod., pro neobjedn. klienty)	
Mgr. Eva Jarošová	774 715 106
Jindra Seigertschmidová	
e-mail: breclav@centrumpronevidome.cz	

pracoviště Znojmo

Masarykovo nám. 19, 669 02 Znojmo	
Poradna (středa 13 – 17 hod., pro neobjednané klienty)	
Jitka Stračíková (Petrová)	774 715 107
Lucie Grosová, DiS.	774 715 109
e-mail: znojmo@centrumpronevidome.cz	

Průvodcovské a předčitatelské služby

e-mail: pps@centrumpronevidome.cz	
Mgr. Eva Hlaváčková, DiS. - vedoucí	774 715 088
Mgr. Jana Gajdošová	774 715 094
Mgr. Nina Novaková	601 303 370
Martina Čapková	601 303 371

Dílna HapAteliér

e-mail: hapatelier@centrumpronevidome.cz	
Mgr. Petr Sýkora, Ph.D. – vedoucí	
	515 919 772, 774 715 099

Terapeutická dílna

Mgr. Helena Křížová, vedoucí sociální pracovnice

515 919 775, 774 715 096

Zuzana Vašinová, DiS., Mgr. Miriam Kohoutová,

Mgr. Irena Iškievová

Chráněná dílna

MgA. Tereza Viková, mistrová

515 919 774, 774 715 096

Alena Šidlíková, prodejna

515 919 773, 774 715 093

Tyfloservis - krajské ambulantní středisko Brno

Kamenomlýnská 2, 603 00 Brno

Tel. 541 212 810, 608 572 335-7

e-mail: brno@tyfloservis.cz

Oblastní odbočky SONS v Brně

Brno-střed (Josef Kaplan)

603 475 638

pondělí: 9 – 16 hod.

515 919 776

e-mail: brnostred-odbocka@sons.cz

Brno-sever (Marie Hauserová)

778 412 715

čtvrtek: 9 –16 hod.

515 919 776

e-mail: brnosever-odbocka@sons.cz

Ostatní průvodcovské a přepravní služby v Brně:

1. Průvodcovská služba ve stanici Brno, Hlavní nádraží
tel. číslo 221 111 122, 24 hodin předem, bezplatná.
2. DP asistent – průvodcovská služba při použití MHD
tel. 543 173 460, objednávky 6 až 14 hodin ve všední den, nejméně 24 hodin předem. Služba je bezplatná.
3. Senior Bus – tel. 731 518 348, objednávky 7 až 15 hod.
ve všední den, nejméně 24 hodin předem, cena 50 Kč za jízdu.

Autoři článků

Hana Bubeníčková, Eva Hrubanová, Josef Konečný, Helena Křížová, Šárka Morávková, Jan Pokorný, Michal Ptáček, Jitka Starčíková.

Editoři

Michal Ptáček – příjem příspěvků, sestavení časopisu

Hana Bubeníčková – korektury příspěvků, formátování textu, grafická úprava zvětšeného černotisku

Kateřina Pokorná, Jan Pokorný – korektura textu

Zvuková verze

Namluvil: Borek Kapitančík

Úprava zvukové podoby: Jan Pokorný

Tisk v bodovém písmu

Petr Kusák, Martin Kubiš

Distribuce

Michal Ptáček, Martin Kubiš

Jak nás můžete podpořit?

Slepota může postihnout kohokoliv z nás.

Pomozte nám i vy vybavit moderní dům sociálních služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky, abychom mohli i nadále zlepšovat prostředí a služby pro naše klienty.

Příspěť můžete na transparentní sbírkový účet projektu Dům služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky:

703 703 703 6 / 2010.

Finanční dary je možné také poslat či opakovaně posílat na náš hlavní účet

703 777 377 / 2010.

Pro jednoduché stanovení účelu daru je možné použít "zprávy pro příjemce" platby, kde lze stručně charakterizovat účel daru.

Věnovat můžete finanční prostředky na vybranou službu nebo pro dané pracoviště nebo podpořit některé naše aktivity.

Je možné nám dar poskytnout i bez určení použití, pak použijeme finanční dar dle vlastního uvážení tam, kde chybí finanční prostředky nejvíce.

Více informací se dozvíte na našem webu:

www.centrumpronevidome.cz/financni-pomoc

facebook:

@TyfloCentrum.Brno

@HapAtelier

@BlindFriendlyWeb

DĚKUJEME